

Bestemmelse knyttet den Betingelse, at det var efter Rigsdagens Votering, disse Tillæg skulde ydes. Det har jeg paa ingen Maade troet at kunne gaa ind paa. Derimod vil jeg med ubetinget Tilfredshed modtage Bevillingen, hvis det kunde opnaas, at Regjeringen kunde raade derover. Jeg føler mig nemlig forvisset om, at naar man nu ikke vil fordærve Sagen ved at tænke sig, at det vil blive et Partispørgsmaal mellem Grundtvigianere og Nationalister eller ved at give den et Navn, der lyder mindre godt, nemlig Gratiale-systemet, skal det erkjendes, at det derigjennem bliver Regjeringen muligt at bidrage overordentlig meget til at afhjælpe den Trang, som hist og her til givne Tid maatte fremkomme i Embedsstanden. Spørgt er der jo tilspøjet den Bestemmelse, at der ved Fordelingen vil være væsentlige Hensyn at tage til Tjenestestanden. Herved kommer jeg ind paa nærmere at tale om de Avancementer, som kunne forventes efter Lønningsstatferne og navnlig fra den laveste Lønning paa 2000 Kr., der tilfalder 301 Embeder. Derom bemærkede det ærede Medlem, at Avancementet kunde forventes at blive langsomt. Sa, jeg betragter ikke denne Sag ganske paa samme Maade som det ærede Medlem. Jeg forestiller mig, at i temmelig kort Tid vil den mest begavede Del af de unge Kandidater, der ere ansatte i de smaa Embeder, have Leilighed til at avancere op i de større Embeder, og idet de avancere, faae de højere Lønning, men tabe tillige i Anciennet, altsaa komme de sildigere til at have Nytte af Alderstilletaget; men det maa den jo vide, som søger at avancere paa den Maade, ved at rykke op i en højere Lønningsklasse, at han derved taber i den Anciennet, der kommer i Betragtning ved Bestemmelsen af Alderstilletaget. Han vil imidlertid ogsaa, naar han avancerer, naar det sker nogenlunde hurtigt, kunne vente at beholde Alderstilletaget, uagtet han ved dette Avancement taber i Anciennet. Men Bestemmelsen af Alderstilletaget, saaledes som jeg her har foreslaet det, vil væsentlig komme dem til Gode, som ikke avancere, dem, der blive stibende i det første Rald, i hvilket de indtræde. De ville jo nemlig faae den højeste Anciennet, og kunne derfor vente, efter en ikke lang Marerætte, at faae et Tillæg paa Grund af Anciennet af 1000 Kr. Sættes nu Ministeriet i Stand til ved Siden heraf, naar Omstændighederne tale derved, ogsaa at yde et Tillæg efter det 2det Stykke i § 8, saa tror jeg, at man maa sige, at der kan sørges paa en anstændig Maade ogsaa for de Præster, der ikke opnaa Avancement. Saaledes har jeg tænkt mig det, da jeg affattede Forslaget, og det er Grunden til, at jeg uden al Betænkelighed er gaaet ind paa det Forslag, der, som sagt, oprindeligt stammer fra Folkethinget. — Det næste Punkt, det ærede Medlem omtalte, var de 200 Krs. Erstatning for 2 Kirker. Det er, saavidt jeg erindrer, — jeg tør dog ikke indstaa derved —

ogsaa et Forslag, der er fremkommet fra Folkethinget. (Bloug: Ja!). Og jeg billiger det; thi den Præst, der har 2 Kirker, har mere Skid end den, der kun har een — et enkelt Kapel, som kan være bygget, kan ikke komme i Betragtning i dette Tilfælde —, og han har ogsaa større Udgift til Befordring. Det er ikke saa ganske uvæsentligt, at han skal kjøre omkring inellem de forskellige Kirker, og at der derfor gives ham en Godtgjørelse, der jo tilmed ikke er sat synderlig høit, forekommer mig meget billigt. Det er jo kun 200 Kr., hvorom der er Tale. — Med Hensyn til § 9 bemærkede det ærede Medlem, at en Præst vilde lide et Afdrag i sin Løn gennem denne Paragraf, idet han vil kunne faae et Laan af 1000 Kr. til at etablere sig for, men det maa afdrages i Løbet af 10 Aar. Sa, men jeg maa spørge: hvorledes er Forholdet nu? Naar en Præst nu er ansat, skal han indløse sin Præstegaard, og det som oftest med 1000 Kr. Han maa altsaa strax rejse et Laan i denne Anledning. Dernæst falder det i de Allerflestes Lod ved Siden af dette første Laan at skulle rejse et yderligere Laan for at etablere sig, og det er just ikke altid paa billige Vilkaar, at et saadant Laan opnaas, i ethvert Fald ere de paa ingen Maade saa billige, som Vilkaarene for dette Laan, der gives rentefrit og med Afdrag i Løbet af 10 Aar. Denne Paragraf betragter jeg derfor som en meget stor Begunstigelse imod de Præster, der skulle etablere sig, og naar man nærmere overveier Forholdene, er jeg forvisset om, at man vil tiltræde denne Anskuelse. — Dernæst henviste det ærede Medlem til de 92,000 Kr., der ere bleve beregnede at skulle udredes af Statskassen som det halve Beløb af de Forskud, der ydes Præstefaldene til Hovedreparation af Bygninger og Saadant, og i Forbindelse hermed omtalte det ærede Medlem de Bestemmelser, som Lovforslaget indeholder om, at det halve Beløb til Hovedreparationer skal betales af Raldene, og det Samme kom et andet æret Medlem (Reergaard) senere tilbage til. Det vilde være rart nok, hvis man kunde udrede alle disse Beløb, uden at paalægge Præsterne noget Afdrag af Gjalden; men jeg drifter mig ikke til at foreslaa det. Dersom man tog den Bestemmelse, da føler jeg mig overbevist om, at Præstegaardene vilde forfalde endnu hurtigere, end de nu mange Gange gjøre; thi saa lod man dem forfalde til Fornyelse af Fonden til kirkelige Formaal. Der er dog nu en vis Grændse for Ligebyligheden med Vedligeholdelsen af en Præstegaard, naar man veed, at man selv skal bære Omkostningerne ved en Hovedreparation, hvis en saadan bliver nødvendig, og jeg tror ikke, det er tilraadeligt at gaa videre end til denne Bestemmelse. Men saa bliver der unægtelig endvidere et Hensyn at tage til de Laan, som allerede ere stiftede, og, naar saaledes en Gjæld nu gaar over til en ny Præst, kunde man jo sige: er det da ikke rigtigt, at lade disse Forskud afholde af